

گلبیچرام گزارش

«نخستین سوگواره‌های

عش — ویرایی

عکس و پوستریات»

مهر ۱۴۳۴

م

مقدمه

«هنر تجلی شیدایی است و شیدایی، هرچه هست در عشق است. مسیحای عشق است که روح شیدایی در پیکر هنر می‌دمد و اگر نباشد این روح، هنر نیز جز جسدی مرده بیش نیست... اگر شیدایی را از انسان بازگیرند، هنر را باز گرفته‌اند؛ شیدایی جان هنر است... هنر، شیدایی حقیقت است همراه با قدرت بیان آن شیدایی و هنرمند کسی است که علاوه بر شیدایی، حق قدرت بیان آن را نیز از خداوند متعال گرفته است. هر یک از این دو شیدایی، حق و قدرت بیان آن اگر نقص داشته باشد اثر هنری خلق نمی‌گردد...»^۱ عشق است که حقیقتاً مشکل‌گشاست و هر جا که عقل در معضلات درمی‌ماند، کار عشق آغاز می‌شود و کار هنر نیز بیشتر با عشق است تا با عقل...»^۲ و «حسین سرسلسله شیداییان عشق است و شیدایی را به هر کسی نمی‌بخشند؛ شیدایی حق پاداش از خودگذشتگی است... و شهدا کلیدداران کعبه شیدایی هستند و کعبه شیدایی کربلاست.»^۳

و هیأت کمال ظهور این شیدایی است و خود هنری است سترگ. هنر هیأت، نقطه اجتماع و زانوزدن همه هنرهای دیگر است. هیأت صحنه هنرنمایی عشق است با صحنه‌گردانی جماعت عشاق... هیأت مشق عشقی است سرمدی از آدم تا خاتم، روایت بزم عاشقان است و قصه قبيله هابیلیان...

اولین بانی بزم روضه هم، حضرت باری است، جایی فراتر از زمان، در روزگار نور نخستین، در مبدأ وجودی هستی...
هیأت نهادی است فراتر از زمان و مکان، قطعه‌ای است از بهشت روی زمین...
پس نه عجب اگر این منظومه و رای مرزهای جغرافیایی، نمایش دهنده عمق استراتژیک نفوذ معنوی شیعه باشد در
جامعه بشری.

***

در این میانه هنرهایی که در خدمت این بزم عاشقانه حول محوریت انسان کامل درمی‌آیند جایگاهی بس والا می‌یابند.
چرا که در این مرتبه، هنر، تمام و کمال در خدمت والاترین غایت درمی‌آید و این خود غایت کمال مفروض برای هنر
می‌باشد. هنرمندانی که هنر خویش را به خدمت این غایت والا در می‌آورند، خود از قبیله نور خواران و نورآشامانند، مردان
سرزمین مرگ‌آگاهی که سید شهیدان اهل قلم بحق گفت: «هنر آن است که بمیری پیش از آنکه بمیرانند، مبدأ و
منشأ حیات آنانند که این چنین مرده‌اند...»

آری، اینان خود کشتگان راه شیدایی حقد که «هر آنکه کشته نشد از قبیله ما نیست».
اینان راویان روایت عشقند، و از این روست که کتاب سوگواره «عاشورا به روایت عشق» نام گرفته است.
هفتاد دو اثر برگزیده نخستین سوگواره‌های عاشورایی عکس و پوستر هیأت، در کنار هم روایت‌گر عاشقانه‌ای عاشورایی
شده‌اند...

«جامعه ایمانی مشعر»

۱. سید مرتضی اوینی، سوره، دوره یکم، شماره پنج و شش.

۲. سید مرتضی اوینی، سوره، دوره سوم، شماره هشت.

۳. سید مرتضی اوینی، گفتار متن روایت فتح، مجموعه پنجم (لحظاتی معمولی از زندگی سه شهید).

ضرورت

هیأت از زمان پیدایش همواره به عنوان تشکلی مردمی، زنده و پویا، الهام‌بخش صفحات زرین تاریخ تشیع بوده است. مهمترین ویژگی هیأت اخلاص آن است که شرکت کنندگان با نیتی پاک در هیأت شرکت می‌کنند و فرصتی مغتنم فراهم میشود برای دریافت هر چه بیشتر معنویت و انگیزه های ناب دینی در رسیدن به قرب الهی.

آنچه در طول برگزاری هیأت قابل رؤیت است سیطره عشق است که در کالبد آن تجلی می‌یابد، هر کس با هر قدمی که برای برگزاری هیأت برمی‌دارد به همان مقدار خالق صحنه عشق است. هنرمند هیأتی راوی این دلدادگی است. هنر در هیأت ابزاری است برای انعکاس شکوه هیأت و مفاهیم انسانی و ارزشی تجلی یافته در آن.

عکس، هنری بصری است یعنی زبان مشترک همه انسانها. بی سواد و باسواد آن را می‌فهمد و یقیناً برای ارائه فرهنگ اصیل عزاداری و گسترش پیام آن مناسب ترین مسیر خواهد بود. مخصوصاً در عصر ارتباطات که تعامل با دنیا و انتقال فرهنگ‌ها سهل و آسان شده است.

از طرفی نیاز به ثبت فرهنگ اصیل عزاداری در این برحه زمانی و درنوردیدن مرزهای زمانی از باید های هنرمندان هیأتی است تا روند تکامل هیأت و هیأت داری و زحمات و تلاش های خادمان اهل بیت در انتقال فرهنگ ناب عزاداری برای آیندگان ثبت و ضبط شود.

ایده اولیه برگزاری سوگواره‌های عاشورایی عکس و بوستر هیأت از مدت‌ها قبل در ذهن بچه‌های جامعه ایمانی مشعر شکل گرفته بود؛ سوگواره قرار بوده و هست که بین هنرمندان و هیأت‌ها ارتباط و تعاملی برقرار و زمینه را برای شناسایی، سازماندهی و رشد استعدادهای نهفته در هیأت‌ها فراهم کند. بعد از برگزاری جلسات متعدد و هم‌فکری،

نخستین سوگواره‌های عاشورایی عکس و پوستر هیأت، تبلیغات خود را رسماً با پخش پوسترهای فراخوان، در سطح هیأت‌ها و امامزادگان سراسر کشور در محرم ۱۴۳۴ (۱۳۹۱) آغاز کرد.

ویژگی منحصر به فرد این سوگواره‌ها مخاطب قرار دادن هنرمندان هیأتی است و پخش پوسترهای اطلاع‌رسانی این سوگواره‌ها در چهار هزار هیأت و امام‌زاده‌گویی این مطلب است.

سوگواره پوستر یک بخش اصلی و یک بخش ویژه داشت: پوسترهای اطلاع‌رسانی در بخش اصلی و دکور هیأت در بخش ویژه با یکدیگر رقابت می‌کنند. بخش اصلی نخستین سوگواره سراسری عکس هیأت هم، «جلسه هیأت و دسته‌عزا»، و بخش ویژه‌اش با موضوع «هیأت و زندگی» بود.

مهلت ارسال آثار تا اربعین حسینی تعیین شد ولی با درخواست هیأت‌های شرکت‌کننده و به منظور استفاده از فرصت اربعین تا ۱۷ ربیع‌الاول، میلاد خجسته پیامبر (ص) تمدید و با استقبال گسترده هنرمندان هیأت‌ها مواجه شد. هدایا و جوایز هر دو سوگواره از این قرار بود:

نفر اول یک میلیون تومان به همراه پنج میلیون تومان کمک به هیأت،

نفر دوم هفتصد هزار تومان به همراه سه میلیون تومان کمک به هیأت،

نفر سوم سیصد هزار تومان به همراه دو میلیون تومان کمک به هیأت.

اهداف

۱. استفاده از ظرفیت گسترده هنر عکاسی برای ثبت و انتقال فرهنگ عزاداری و هیأت داری.
۲. فراهم آوردن بستری مناسب برای ارایه توانمندی‌ها و کشف استعدادهای هنری همسو با اهداف سوگواره.
۳. شناسایی و معرفی پوسترهای اطلاع‌رسانی برتر هیأتی.
۴. ترغیب هنرمندان عکاس فعال برای پرداختن به موضوع‌های مرتبط با هیأت و مراسم مذهبی.
۵. ایجاد ارتباط و تعامل بین هنرمندان و هیأت‌ها.
۶. شناسایی، سازماندهی و رشد استعدادهای نهفته در هیأت‌ها.
۷. شناسایی و ارتقاء صحنه آرایی جایگاه و دکور هیأت‌ها.
۸. ترغیب هنرمندان هیأتی به خلق پوسترهای اطلاع‌رسانی فاخر و در شأن هیأت‌های مذهبی.

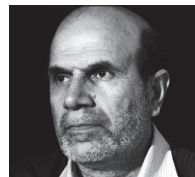
معرفی داوران

از نقاط قوت سوگواره‌ها سطح کیفی داوری است. داوری بخش‌های عکس و پوستر توسط اساتید برجسته کشوری و بین‌المللی انجام شد.

بخش عکاسی

سیدعباس میرهاشمی؛

کارشناس عکاسی دارنده نشان عالی هنری و مدرک درجه یک هنری، مدیر عامل انجمن عکاسان انقلاب و دفاع مقدس، دبیر چند جشنواره بین‌المللی

احسان رجیبی؛

دانش‌آموخته دانشکده سینما و تئاتر، کارگردان ده‌ها مستند در شبکه‌های ملی و برون‌مرزی، داور چندین جشنواره ملی

سیدمسعود شجاعی طباطبایی؛

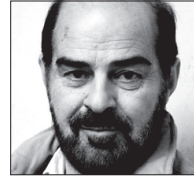
کارشناس ارشد گرافیک، داور چندین نمایشگاه بین‌المللی، برنده جایزه ویژه مسابقه کارتون ترکیه، برنده لوح افتخار جشنواره کارتونت ایتالیا و برنده جایزه ویژه مسابقه کارتون چین.

بخش پوستر

حبیب الله صادقی؛

دکتری پژوهش هنر، عضو هیأت علمی دانشکده هنر شاهد، داور چندین نمایشگاه بین‌المللی و برنده مسابقات طراحی هلند، نفر اول مسابقات هنرهای ظریفه ژاپن.

مصطفی گودرزی؛

دکتری هنرهای تجسمی از دانشگاه رن فرانسه، دکتری تاریخ هنر از دانشگاه پاریس، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران، داور چندین نمایشگاه بین‌المللی.

سیدمسعود شجاعی طباطبایی؛

کارشناس ارشد گرافیک، داور چندین نمایشگاه بین‌المللی، برنده جایزه ویژه مسابقه کارتون ترکیه، برنده لوح افتخار جشنواره کارتونت ایتالیا و برنده جایزه ویژه مسابقه کارتون چین.

محمد رضا دوست محمدی؛

کارشناس ارشد انیمیشن، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران، داور چندین نمایشگاه ملی و برنده رشته کاریکاتور، تصویرسازی، گرافیک در سال‌های ۷۴ و ۷۵ و ۷۶ جشنواره سراسری هنرهای تجسمی.

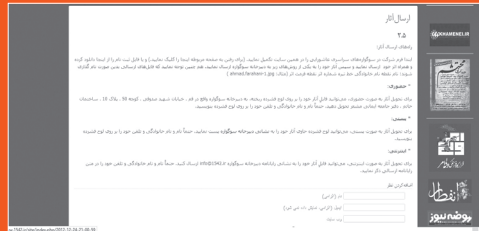

تبلیغات

پخش ۱۰ هزار پوستر در سطح هیأت‌ها و امام‌زادگان سراسر کشور
نصب بنرهای متعدد در سطح شهر قم و تهران
اطلاع رسانی در نشریات پنجره، مثلث، دانشجویان و روزنامه وطن امروز
ارسال ایمیل اطلاع رسانی

تیزر تلویزیونی: بعد از آماده سازی فیلم تبلیغاتی علی‌رغم تلاش‌های فراوان و مکاتبات بسیار، تنها توفیق اندکی در پخش این تیزر پیش آمد که آن هم به مدد احساس و وظیفه و خارج از دستورهای سازمانی بود.
سایت سوگواره: همزمان با اعلام فراخوان سوگواره، سایت این سوگواره‌ها نیز فعالیت خودش را آغاز کرد تا محلی باشد برای ثبت نام و ارتباط بیشتر مخاطبین با دبیرخانه و اطلاع رسانی و اعلام آخرین اخبار این سوگواره‌ها.

جلسه داوری

پس از پایان فرایند دریافت و تنظیم آثار دریافتی، داوری سوگواره‌ها مطابق اعلام قبلی در تاریخ ۱۶ فروردین ۹۲، در دو نوبت صبح و بعدازظهر در سالن همایش سازمان رسانه‌ای اوج برگزار شد. داوری بخش عکس سوگواره عاشورایی هیأت صبح روز جمعه آغاز شد.

داوران این بخش اساتید ارجمند آقایان مسعود شجاعی طباطبایی، سید عباس میرهاشمی و احسان رجبی بودند. از بین ۲۷۱۶ اثر دریافت شده، تعداد ۶۶۶ قطعه عکس در این مرحله داوری شد. که در نهایت به غیر از نفرات برتر ۵۲ اثر نیز برای برپایی نمایشگاه و چاپ در کتاب «عاشورا به روایت عشق» برگزیده شدند. در حاشیه جلسه داوری که تا نماز ظهر به طول انجامید، اساتید به گپ و گفتی پیرامون اهداف و برنامه های سوگواره پرداختند.

جلسه داوری سوگواره عاشورایی پوستر هیأت نیز عصر همان روز با حضور اساتید گرافیک، آقایان مصطفی گودرزی، حبیب الله صادقی، سید مسعود شجاعی طباطبایی و محمدرضا دوست محمدی برگزار شد. داوران با بررسی ۶۰۰ تعداد پوستر دریافتی، بیست اثر را به عنوان آثار برگزیده جهت برپایی نمایشگاه و درج در کتاب «عاشورا به روایت عشق» انتخاب کردند. حضور مشتاقانه و خالصانه این سطح از بزرگان فن عکاسی و گرافیک در بخش داوری از نکات برجسته این سوگواره‌ها بود.

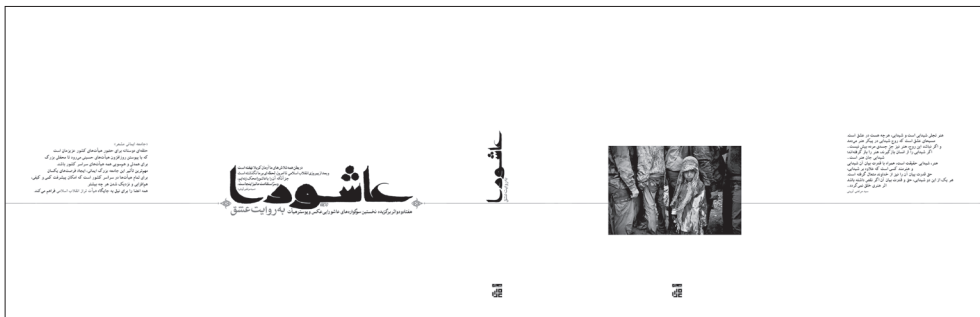
جلسه داوری این سوگواره محفلی شد برای اساتید هنری جبهه فرهنگی انقلاب در بیان بایدها و ضرورت‌های کار برای هر چه باشکوه تر شدن مراسم و شعائر دینی. ضمن سپاس فروان از همه اساتید بزرگوار که بی پیرایه این سوگواره را

همراهی کردند، توفیق روز افزون این عزیزان را در خدمتگزاری به اسلام و انقلاب از خداوند خواهانیم. در بخش اصلی عکس سه اثر برگزیده و یک اثر قابل تقدیر شناخته شد. در بخش «هیأت و زندگی» هیچ اثری از نگاه داوران حائز رتبه نشد. در بخش «پوسترهای اطلاع رسانی» سه اثر برگزیده شد. در بخش «جایگاه و دکور» نیز چهار دکور قابل تقدیر شناخته شد. گفتنی است نمایشگاه ویژه ای از آثار برتر، در استان های برگزیده کشور در حال برگزاری است و دبیرخانه سوگواره آمادگی برپایی این نمایشگاه در سایر شهرستان ها را نیز دارد.

کتاب سوگواره

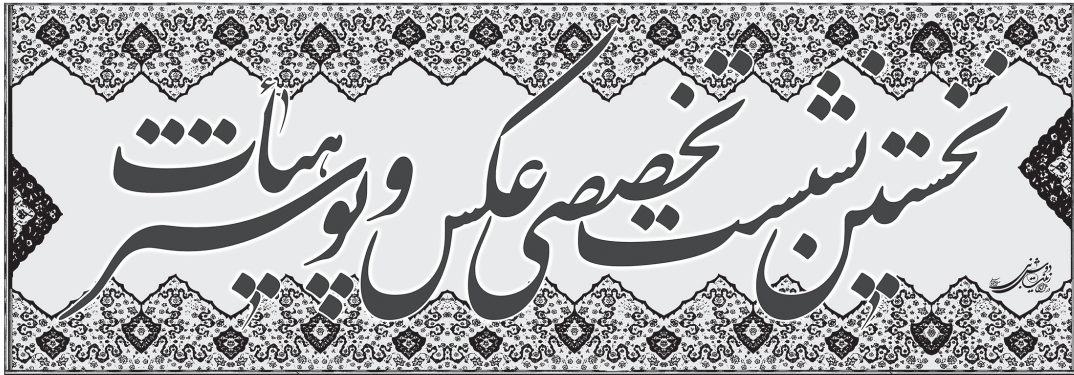
«عاشورا به روایت عشق» عنوان کتاب نخستین سوگواره‌های عکس و پوستر هیأت است که شامل ۵۲ عکس و ۲۰ پوستر، منتخبی از آثار دریافتی است که هیأت داوران آن‌ها را برگزیده‌اند.

برگزاری نشست تخصصی

یک روز قبل از برگزاری اختتامیه نخستین سوگواره‌های عاشورایی عکس و پوستر هیأت در تاریخ نهم خرداد سال نود و دو «نخستین نشست تخصصی عکس و پوستر هیأت» با حضور شرکت‌کنندگان و منتخبین استانی هیأت‌ها در شهر مقدس قم برگزار شد. این نشست از ساعت نه صبح تا اذان مغرب ادامه داشت. در بخش عکس با حضور اساتید ارجمند آقایان سید عباس میرهاشمی، فرهاد سلیمانی و در بخش پوستر با حضور اساتید ارجمند آقایان مسعود نجابتی، سیدمسعود شجاعی طباطبایی و هادی معزی برگزار شد.

برپایی نمایشگاه پوستر «سبک زندگی» در محل برگزاری این نشست تخصصی هم با استقبال گسترده شرکت‌کنندگان مواجه گردید.

شهر مقدس قم، جمکران، اردوگاه مهدی یاوران، نهم خرداد ماه ۱۳۹۲

www.1542.ir

مجلس شورای اسلامی

اختتامیه

مراسم اختتامیه سوگواره‌ها دهم خرداد ۹۲ در شهر مقدس قم، شبستان نجمه خاتون حرم حضرت معصومه علیها السلام برگزار شد.

این مراسم از ساعت نه صبح تا دوازده ظهر به طول انجامید.

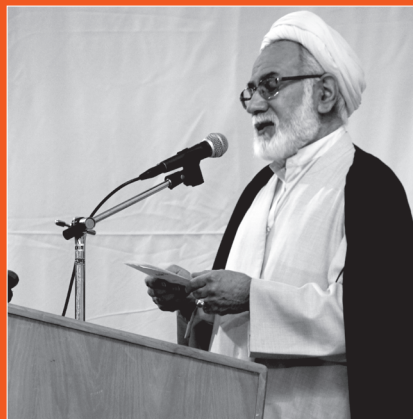
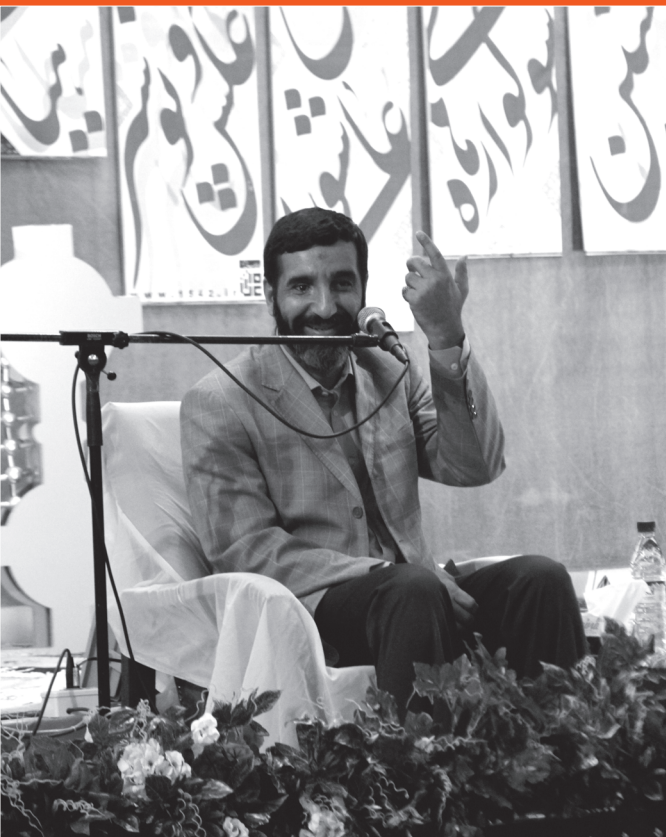
حجت الاسلام و المسلمین جواد محدثی نویسنده و پژوهشگر درباره پرداخت هنرمندانه عاشورا سخن گفت و متنی ادبی با نام «حسینیه دل» را قرائت کرد.

در ادامه **حاج حسین یکتا**، مدیرعامل بنیاد فرهنگی خاتم‌الاولیاء، با بیان خاطرات دیده‌بان‌های زمان جنگ، هنرمندان هیأتی را دیده‌بان‌های جبهه جنگ نرم معرفی کرد.

در پایان این مراسم از نفرات برتر با اهدای تندیس، لوح تقدیر و جایزه نقدی تجلیل به عمل آمد. در این مراسم از کتاب «عاشورا به روایت عشق» هم رونمایی شد.

نفرات برتر

بخش عکس:

نفر اول - حسن الماسی، هیأت علمدار کربلا، قم، برنده تندیس، لوح تقدیر، یک میلیون تومان، به همراه ۵ میلیون تومان کمک به هیأت

نفر دوم - امیر حسین علیداقی، هیأت الشهداء، شاهرود، برنده تندیس، لوح تقدیر، ۷۰۰ هزار تومان، به همراه سه میلیون تومان کمک به هیأت

نفر سوم - مهران همراهی، هیأت امیرالمومنین، اهواز، برنده تندیس، لوح تقدیر، ۳۰۰ هزار تومان، به همراه دو میلیون تومان کمک به هیأت

قابل تقدیر - محسن رازقی، قم، برنده تندیس و لوح تقدیر.

بخش پوستر:

نفر اول - سید مهدی حسینی، هیأت فاطمیون قم برنده تندیس+لوح تقدیر+یک میلیون تومان +۵ میلیون تومان کمک به هیأت

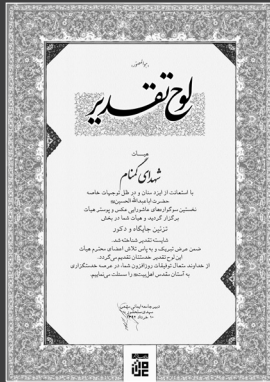
نفر دوم - محمد رضا چیت ساز، هیأت محبین اهل بیت تهران برنده تندیس+لوح تقدیر+۷۰۰ هزار تومان + سه میلیون تومان کمک به هیأت

نفر سوم - میثم خالوندی، هیأت عاشقان حسینی سمنان برنده تندیس+لوح تقدیر+۳۰۰ هزار تومان+ دو میلیون کمک به هیأت

بخش دکور:

قابل تقدیر - احمد عسگری زاده، هیأت رزمندگان اسلام اصفهان

سید کمال حاتمی، هیأت شهدای گمنام قزوین
محمد متین کسرای، هیأت محبین اهل بیت تهران
محمد سلیمی، معاونت هنری مرکز شهید آوینی

تشکرها:

هرکسی که دستش در کار فرهنگ و برگزاری برنامه‌هایی این چنین باشد می‌داند چند نفر نیرو و چه قدر وقت لازم است تا کار به نتیجه برسد. هر چند ممکن نیست از همه دوستان و همکاران قدردانی شود اما بد نیست از این دوستان نام ببریم:

حجت الاسلام و المسلمین امیر طاهری،

محسن قنبری،

محمد کنجکاو،

سید علی بنی هاشمی

جهت کسب
اطلاعات بیشتر
و دریافت
متن فراخوان
به آدرس اینترنتی
www.1542.ir
مراجعه فرمایید.

دومین سوگواره‌های
عاشورایی عکس
و پوستر هیأت به
صورت بین‌المللی از
محرم ۱۴۲۵ (۱۳۹۲)
آغاز می‌شود.

۱۵۴۲
۰۲۵ - ۳۳۹۲ ۸۹ ۵۱
www.1542.ir
mag @1542.ir

قم، بلوار امین،
ک ۱۰، پ ۲۰، طبقه ۲
کدپ: ۳۷۱۵۱ - ۳۷۱۶۶